דגל מחנה אפרים — מסעי

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם ואלה מסעיהם למוצאיהם רבו בזה הספיקות א' בראשונה נאמר מוצאיהם למסעיהם ואח"כ נאמר בהיפוך ב' ויכתוב משה וכו' נאמר ע"פ ה' ואח"כ לא נאמ' ע"פ ה' אך דע ששמעתי בשם אא"ז זללה"ה כי כל המסעות היו מ"ב והם אצל כל אדם מיום הולדו עד שובו אל עולמו ולהבין זה כי מיום הלידה והוצאתו מרחם אמו הוא בחי' יציאת מצרים כנודע ואח"כ נוסע ממסע למסע עד בואו לארץ החיים העליונה וכמ"ש ע"פ ה' יחנו וע"פ ה' יסעו כי הוא בחי' גדלות וקטנות ע"ש בפ' הנ"ל וגם שמעתי מאיש אחד מיוחד שהמ"ב מסעות הוא בחי' הספירה משם מ"ב מלילה ראשונה של פסח עד חג השבועות שהוא השלימות בקבלת התורה ואע"פ שהם מ"ט יום כל שבוע היא בחי' א' הכוללת כידוע ושורשם הם מ"ב והם מרומזי' נגד מ"ב מסעות הנכתבים פה ובוודאי נכתבו המסעות בתורה להורות הדרך הישר לאיש הישראלי לידע הדרך אשר ילך בו כל ימי חייו ליסע ממסע למסע וידוע שכל המסעות הם בחי' קדושים וטהורים כמו ששמעתי מן אא"ז זללה"ה בשם ספר ברית מנוחה קברות התאוה הוא בחי' החכמה כי שם קברו את העם המתאוים פי' מי שבא למדת חכמה אזי בטל ממנו כל התאוות מרוב דבקותו בו יתב' ומזה נבין לכל המסעות שבוודאי הם בחי' קדושות ומעלות רמות וכן ג"כ תבערה בוודאי הוא בחי' קדושה אך הם כאשר באו למקומות הללו נשתנה הדבר ע"י מעשיהם ונהפך להם ללא טובה ר"ל כמו שמפורש בתורה קברות התאוה וכן שאר מסעות כי שם קברו כפשוטן וכן בתבערה כי בערה בם אש ה' ואם היו נוסעים ובאים למסעות הנ"ל ולא ישנו אותם במעשיהם בוודאי היה מאיר להם כל מסע ומסע באור הגנוז בתוכו ודי בזה למבין והוא שאמר הכתוב אלה מסעי בני ישראל ויכתוב משה את מוצאיה' למסעיהם ע"פ ה' פי' משה כתב בתורה המסעות איך הם עומדים ברומו של עולם מתחלת יציאת האדם מרחם אמו עד בואו לארץ החיים העליונה כדי שידע האדם הדרך אשר ילך בה ע"פ ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם היינו האיך שינו אותם במעשיהם ללא טובים ולכך לא נאמר כאן ע"פ ה' והבן זה וה' יורני בדרך הישר והאמת לפניו אמן:

עוד ירמוז ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם ואלה מסעיהם למוצאיהם ע"ד ששמעתי מן הרב המוכיח מפולנאה שאמר בשם אחד מאנשים החכמים ע"פ עושי דברו לשמוע בקול דברו ע"ד שהיה אצל בית יוסף שברא בלימודו מלאך והיה מלמדו אחר כך ועפ"ז אמרתי לפרש הפסוק על כן יאמרו המושלים בואו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון ע"ש במקומו וזה י"ל הרמז גם כאן דהנה מסע נקרא דיבור ושתיקה נקראת עמידה כידוע והוא שאמר ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם היינו מקום מוצא הדיבור מהיכן נובע ואלה מסעיהם למוצאיהם היינו שנעשה אח"כ הדיבורים עצמם למוצא ונובע משם ע"ד הנ"ל והמשי"ב:

עוד ירמוז ע"ד הראשון אך אין מדרש בלא חידוש ע"ד אש לפניו תלך ותלהט סביב צריו כי אין דבר רע יורד מן השמים רק הכל טוב וחסד אפי' כשיורד מדת גבורה מלעילא הוא ג"כ לרחם על ישראל וללהט צריהם וכשהמקבלים הם טובים אזי מקבלים הדבר כמו שיורד מן השמים לטובה ואם ח"ו להיפוך אז אפי' מדת החסד נתהפך לדין והחסד הוא לאוה"ע וזהו דאיתא בגמרא חסד לאומים חטאת הוא לישראל היינו לשון חסרון שהוא חסרון לישראל כי אם היו ישראל טובים אזי היה החסד להם והגבורה לאוה"ע ועפ"ז יובן מ"ש בזוה"ק כד הוה רשב"י חי הוה מקיום בו וארובות השמים נפתחו ולכאורה הא זה קללה שמזה היה מבול על הארץ אך דהאמת הוא דבמבול כתיב ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום ואח"כ ויהי המבול על הארץ ופי' רש"י ז"ל כשירדו הגשמים ירדו אם ישובו יהיו גשמי ברכה והם לא הטיבו דרכם ויהי המבול על הארץ שנהפך הגשמי ברכה למבול חלילה כי המקבלים הפכו אותו לרעה לכן בימי רשב"י ע"ה שהיה מגין על דורו והיו צדיקים הרבה בתוך הדור שהוא היה הפסוק הנ"ל בדורו לברכה וארובות השמים נפתחו וירד שפע ורחמים באור תורתו של רשב"י ע"ה וחבריו והארץ האירה מכבודם לעולמי עולמים וכד רשב"י מית אפי' הפסוק ויסכרו מעינות תהום רבה שהוא טובה נהפך זה על תורת רשב"י ע"ה שנסתם מעינות החכמה ולחכם יספיק הקיצור לכן כל מוצא ה' הוא טוב וחסד והוא שמרמז הפסוק ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם היינו המוצא של המסעות האיך ירדו מן השמים ע"פ ה' היינו הוי"ה שורש החסד ואלה מסעיהם למוצאיהם היינו שאצלם נשתנה המוצא ומפרש הרעות שהה מוצאות אותם בענין המסעות והכל כפי בחי' המקבלים אם המקבלים הם טובים אזי מקבלים כל טוב וחסד משמי' כמו שיורד בחסד והבן:

עוד יש לבאר הטעם שלא נכתב ע"פ ה' בהתחלת הפסוק אלה מסעי בני ישראל ואצל ויכתוב משה נאמר ע"פ ה' דהנה ידוע ענין המסעות היו כפי הצורך להשם ב"ה מקור המקורות כדי לייחד יחודים בכל מקום ומקום לפי בחינתו אך ישראל לא ידעו מזה רק שצוה להם משה לנסוע ונסעו אך מרע"ה הוא היה יודע האמת כוונת השם ב"ה ולכך אצל אלה מסעי בני ישראל לא נכתב ע"פ ה' ואצל ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם נאמר ע"פ ה' היינו שמרע"ה היה יודע תוכן אמיתת כוונת הש"י בכל מסע ומסע וכל היחודים שנעשו בכל מקום ומקום וזהו על פי "פי מספר צ"א ע"ה שהוא יחוד הוי"ה ואדנ"י והבן:

עוד י"ל ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם ואלה מסעיהם למוצאיהם: יש להעיר בזה כפל הלשון ושינוי הלשון כנ"ל ויבואר ע"ד שאמרתי ע"פ מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל להבין השינוי תואר יעקב ישראל גם ענין אוהל ומשכן ויבואר ע"פ מה שקבלתי

מרבותי ע"ה ע"פ מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ היינו שכל מצעדי גבר מאתו כוננו לאיזה סיבה אשר יחפוץ בדבר האדון ב"ה להוליכו בדרך ההוא כמו שיבואר אך האדם ודרכו יחפץ כי הוא חפץ בדרך זה לצורך עצמו ובאמת הכל הוא דרך הקב"ה וה' עשה שיחפוץ לילך בדרך זה לסיבה הצריך להאדון ב"ה והיינו שמפרש כי יפול לא יוטל היינו הנצוצין קדישין שנפלו ונטבעו בעמקי הקליפות לא יוטל לשון התנשאות כמו וינטלם וינשאם היינו לשון בתמיה לא יוטל איך אפשר שלא יתנשא ויתרומם לשורשו ומקורו כי לא יודח ממנו נדח מי כהחכם האדון ב"ה שולח רצון להצדיק לילך בדרך ההוא וע"י מחשבותיו הקדושים ועבודתו הקדושה הוא מעלה ומנשא הנצוצין קדישין לשורשם ומקורם: והנה ידוע יעקב הוא מדריגה קטנה וישראל הוא מעלה גדולה כמו שיבואר מהו שם ישראל וזהו שכתוב מה טובו אוהליך יעקב כי אוהל הוא דרך עראי והוא כינוי לנסיעה ממקום למקום והוא מתכנה ע"ד הצדיק שהוא טוב אף שהוא יעקב מדריגה קטנה והטעם משכנותיך היינו המשכן והקביעו' מקומו הוא מכונה בשם ישראל היינו מדריגה עליונה כדאיתא ישראל אותיות לי ראש והיינו כשישראל יש להם ראש ומנהיג שהוא בסוד הדעת והמחשבה והחכמה והם דבוקים בו אז מכוני' בשם ישראל כלומר לי ראש היינו שיש להם ראש ומנהיג וגם הצדיק עצמו הוא מכונה בשם ישראל ע"ש לי ראש היינו שהוא מדובק תמיד למקור שהיא החכמה שהיא המקור וראש וחכמת אדם תאיר פניו ובאור פני מלך חיים גם החכמה תחיה בעליה נמצא כשדבוק לחכמה הוא דבוק למקור מים חיים הנובע תמיד בלי הפסק רק הולך ומתגבר תמיד והנה אחר דתכמה שריא ע"כ גם בינה שריא שם ע"ד שהן תרין ריעין דלא מתפרשין ולכך ראש היא אותיות אשר שהיא בסוד הבינה המאשרנו כידוע וע"ד הנאמר אשר הוצאתיך מארץ מצרים כי בסוד הבינה ויובלא נפקו ממצרים כדאיתא בזו"הק וזהו שמרמז לי ראש וגם לי אשר היינו שהוא דבוק לחכמה ובינה והכל מרומז בשם ישראל: והוא שאמר מרע"ה ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כ"א ליראה וכו' להבין מלת ועתה והיינו כי אע"פ שמשה רבינו עליו השלום היה עניו מאוד מכל האדם עכ"ז הכיר והשיג איכות עצמו ומדריגה העליונה שהיה דבוק בו ואיך שהוא הראש ומנהיג של ישראל והוא שאמר ועתה בעת הזאת שאתם מכונים בשם ישראל היינו שיש לכם ראש ומנהיג כמוני הוא עת ליראה את ה' כי כעת היא מילתא זוטרת' ואם לא עכשיו אימתי וכן הוא בכל דור ודור לפי דור דורשיו ומנהיגיו כשיש להם ראש ומנהיג נקראים ישראל אותיות לי ראש כנ"ל: והוא שאמר שטובים הנסיעות והדרכים של הצדיק המכונים בשם אוהלים כי אורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור וכו' משכנותיך היינו המקום הקביעות שהוא דבוק בו הוא ישראל אותיות לי ראש היינו שדבוק לחכמה שהוא ראש ומקור מים חיים וכו' כי החכמה תחיה בעליה ובמקום שמחשבתו של אדם שם הוא כולו אף שבעצם אינו עומד במקום מחשבתו עכ"ז גופא בתר רישא גרירא וזהו שאמר כנחלים נטיו היינו כמו שהנחל נמשך ונתפשט ממעין הנובע אף שהוא חוץ ממעין הנובע עכ"ז הנחל דבוק למקור והמקור לנחל ולאחד יחשב ואין ביניהם הפרש כלל כיון שבראשו הוא מחובר למעין כן הוא ג"כ בענין נסיעה של הצדיק שהוא דבוק תמיד למקור אף שהוא לפעמים במדריגה קטנה המכונה בשם יעקב עכ"ז הוא טוב לטעם משכנותיך ישראל שהמשכן וקביעות שלו שהוא דבוק שם הוא ענף עליון הנקרא ישראל וכו' וממילא במקום שמחשבתו שם הוא כולו בסוד אחדות אחד ואין הפסק כלל: וזה י"ל שמרמז ג"כ הפסוק בקיצור נמרץ: ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיה' על פי ה' היינו ממקום מוצא ודביקות שלהם נמשך ונתפשט לכל מסע ומסע שלהם: ואלה מסעיהם למוצאיהם היינו לרמוז כל מסעיהם שהלכו בהם היו מחוברים ודבוקים להמוצא ומקור ושורש שלהם והכל הולך אל מקום אחד כמו הנחל הנמשך ממקור אף שכולו חוץ למקור אך שבראשו הוא מתאחד למקור כנ"ל והמש"י:

ויסעו ממרה ויבואו אלימה ושם שתים עשרה עינות מים ושבעים תמרים ויחנו שם: יש לפרש בזה ע"ד רמז דהנה שמעתי מן אא"ז זללה"ה בשם ספר ברית מנוחה כשרואים איזה ת"ח שיצא חוץ מן השישה ועושה שלא כהוגן בוודאי שתה מן המים המרים ע"כ והנה להבין זה הוא ענין רב אך ע"פ פשוטו יש להבין זה כי בתורתינו הקדושה יש מים מתוקים ומים המרים וראיה שכל התנאים והאמוראי' וכל הצדיקים מימות מרע"ה ושיהיה עד שיבוא משיח כולם לומדי' מן התורה דרך ישכון אור לעבודת הבורא יתברך וכל האפיקורסים והמינים מביאין ראה מן התורה עצמה להיפוך ושיש ח"ו שתי רשויות כמו הרבה עניינים הנזכרים בגמרא מן הצדיקים ע"ש והיינו שיש בתורה מים המרים ג"כ ואותו שאינו לומד באמת אזי טועם טעם המרירות שיש בתורה ר"ל וכשנכנסין בזה הדרך השם יצילנו אז כבד הדבר מאוד לפטור עצמו מזה הדרך של שקר: והנה קבלתי אלים ר"ת יעקב אבינו לא מת והוא מרמז על בחי' אמת כי קושטא קאי ואינו בטל לעולם ולכך יעקב שהוא מדת אמת לא מת שהוא חי וקיים לעולם והוא שמרמז הפסוק ויסעו ממרה היינו שישראל הסיעו עצמם מן מים המרים שהוא דרך השקר: ויבואו אלימה כמו לאלים היינו לבחי' יעקב אבינו לא מת שהוא בחי' אמת וכשבאו לזה הדרך לטעום טעם מתיקות התורה אז ושם שתים עשרה עינות מים היינו שהיו י"ב שבטים והיו כ"א מוצא בתורה מעין נובע מקור חכמה איך לעבוד השם יתברך ברוך הוא כ"א לפי בחינתו ושבעים תמרים היינו וזכו לבחי' סוד גימ' שבעים והשיגו רזי התורה ויחנו שם ועל ידי זה היה להם חיות וקיום והבן:

סליק ספר במדבר